

De H. Engelen bij de profeten in het Oude Testament

Wij gaan verder met onze “wandeling” door de Heilige Schrift, naar de profeten van het Oude Testament. Zij zagen enerzijds in hun profetische visioenen en openbaringen veel over de Heilige Engelen en anderzijds mochten ze in hun leven steeds weer de bijstand en de hulp van de Heilige Engelen ervaren. Het zijn Elia, Jesaja, Daniel en Ezechiël.

We kunnen natuurlijk slechts enkele citaten naar voren halen. Daarbij gaat het ons op de eerste plaats om de tekst van de Heilige Schrift, die ons moet inspireren, om het Woord van God in mediterend gebed te overdenken.

Elia

Het leven en de zending van de profeet Elia is omgeven door het werken van de Heilige Engelen. Wij willen nu een episode eruit nemen, die ons het Boek van de Koningen overlevert, en ze nader bezien.

Toen koningin Izebel Elia met de dood bedreigde, omdat hij als de door God gezonden profeet haar afgodendienst veroordeelde, vluchtte hij over Berseba de woestijn in. Hier kwam het tot een ontmoeting met een Engel. Dit wordt ons in de Heilige Schrift als volgt geschilderd:

“Na een tocht van een dag in de woestijn, kwam hij bij een bremstruik. Hij zette zich eronder neer. Hij verlangde te sterven en zei: “Het wordt mij te veel, Jahwe; laat mij sterven want ik ben niet beter dan mijn vaderen”. Daarop ging hij onder de bremstruik liggen en sliep

in. Maar opeens stiet een Engel hem aan en zei tot hem: “Sta op en eet”. Hij keek op en daar zag hij aan zijn hoofdeinde een koek, op gloeiende stenen gebakken, en een kruik water. Hij at en dronk en legde zich weer te ruste. Maar opnieuw, voor de tweede maal, stiet de Engel van Jahwe hem aan en zei: “Sta op en eet; anders gaat de reis uw krachten te boven”. Toen stond hij op, at en dronk, en gesterkt door dat voedsel liep hij veertig dagen en nachten, tot hij de berg van God, de Horeb bereikte” (1 Kon 19,3-8).

Gesterkt door dat voedsel

“Gesterkt door dat voedsel – zo zegt de Heilige Schrift – ging Elia op weg, ontmoette God, kreeg duidelijkheid over zijn opdracht en keerde na korte tijd weer terug in zijn land en naar zijn werk.

...Het kan zijn, dat wij op een dag zeggen: Ik heb er genoeg van. Ik wil niet meer. Ik kan niet meer. Ik zie er het nut niet van in. Het kan gebeuren dat wij geestelijk of lichamelijk gaan liggen, de ogen sluiten en denken: Als ik nu toch maar niet meer wakker hoefde te worden! Dan was het uit met alle leed en alle ellende.

En dan gebeurt het, dat God ons als het ware door middel van een Engel op

de schouder klopt en zegt: ‘Sta op! Je hebt nog wat te doen!’ En dat hij ons dan nieuwe kracht geeft, zo dat de resignatie wijkt, de teleurstelling over datgene, wat gisteren gebeurde, en de angst voor datgene, wat morgen zal zijn. Wij zien weer een weg, een opdracht en een doel” (Jörg Zink).

Heel zeker mogen we ook in deze gebeurtenis uit het Oude Testament een verwijzing zien naar het Sacrament van de Heilige Eucharistie. Gesterkt door dit voedsel, die “de bron en hoogtepunt van het gehele christelijke leven” is (2. Vat. Concilie, *Lumen Gentium* 1) mogen ook wij onze aardse pelgrimstocht gaan om steeds weer nieuwe moed, nieuwe kracht, nieuwe liefde te scheppen. En het zijn de Heilige Engelen, die ons naar dit Sacrament leiden.

Jesaja

Deze profeet uit het Oude Testament, over wie maar heel weinig bekend is, zag in zijn roepingsvisioen de Serafijnen rondom de troon van God. In het zesde hoofdstuk van het Boek Jesaja beschrijft de profeet dit visioen:

“In het sterfjaar van koning Uzzia zag ik de Heer, gezeten op een hoge en verheven troon. De sleep van zijn mantel vulde heel de tempel. Serafs stonden boven Hem opgesteld, elk met zes vleugels: twee om het gelaat te bedekken, twee om de voeten te bedekken, twee om te vliegen. Zij riepen elkaar toe: ‘Heilig, Heilig, Heilig is Jahwe van de machten; al wat de aarde vult is zijn heerlijkheid’ (Jes 6,1-3).

In de geest of in werkelijkheid stond Jesaja in de tempel van Jeruzalem, beter gezegd op de drempel van de ingang tot

het heiligdom. Daar werden zijn ogen geopend, en hij schouwde de troon van God en de aanbiddende Serafijnen. De naam “Seraf” kan afgeleid worden van het hebreeuwse woord [sa raf]: branden. Een Serafijn is een brandende, een zich-verterende in de liefde tot God. De Serafijnen zijn in zekere zin de Engelen van de liefde tot God.

De zes vleugels van de Serafijnen

Jesaja ziet de Serafijnen met zes vleugels, wat symbolisch de plaats van het schepsel voor God heel goed zichtbaar maakt:

- Met twee vleugels bedekken de Serafijnen hun gelaat, omdat de volheid van Gods licht zo sterk is, dat het geschapen oog blind daardoor zou worden. Dat betekent dus: niemand kan God schouwen. Ook Mozes (*Ex* 3,6) en Elia (*1 Kon* 19,13) moesten hun gelaat verhullen, toen ze God ontmoetten.

- Met twee vleugels bedekken de Serafijnen hun voeten; want niemand kan God ooit “ten einde gaan”. God is oneindig en met ons verstand niet te peilen. En toch trekt God het schepsel, mens of Engel, met onweerstaanbare aantrekkingskracht omhoog tot Zich.

- Daarom houden de Serafijnen twee vleugels uitgebreid in een voortdurend “streven” naar God toe. God is het “mysterium tremendum”, voor Wie het scheepsel siddert en zich verhult, maar ook het “mysterium fascinosum”, door Wie het scheepsel onweerstaanbaar wordt aangetrokken. Dit drukt precies de eerbiedige houding van de Serafijnen uit voor de troon van God.

De profeet Daniël

De profeet Daniël werd in het jaar 605 voor Chr. onder Nebukadnezar naar Babylon weggevoerd en daar met anderen opgeleid voor de dienst aan het Babylonische hof. Hij had een invloedrijke positie onder verschillende Babylonische en Perzische koningen, vanwege zijn rechtschapenheid en wijsheid. In het Boek Daniël, dat zijn leven en zijn visioenen beschrijft, komen de Engelen heel vaak voor.

Daniëls wegvoering in de gevangenschap en zijn opvoeding bij het Koninklijke hof; hij en zijn metgezellen – trouw aan de Goddelijke wetten – overtreffen al hun heidense leeftijdsgenoten aan wijsheid (*Dan 1*).

Dan wordt over de harde bestraffing van drie van Daniëls metgezellen in de vuuroven verteld en van hun wonderbaarlijke redding door een Engel (*Dan 3,1-30*). In de Griekse en Latijnse tekstversie van het Boek Daniël wordt dan het gebed van Azarja en het loflied van de drie jongelingen in de vuuroven ingevoegd (*Dan 3,24-50*). In de vertellende verbindingstekst na het gebed van Azarja wordt gezegd: “Maar een Engel van de Heer was met Azarja en zijn gezellen in de oven neergedaald, joeg de vlammen naar buiten en schiep binnen in de oven

een klimaat als woei er een dauwwind doorheen. Het vuur deerde de mannen in het geheel niet en ze hadden er niets van te lijden (Dan. 3,49-50).

Dan wordt het loflied van de drie jongelingen in de vuuroven ingeleid en weergegeven; aan het einde wordt gezegd: “Engelen des Heren, loof de Heer, prijs en roem Hem zeer in eeuwigheid”(Dan 3, 59).

In het zesde hoofdstuk wordt Daniëls veroordeling geschilderd, vanwege de nijd van de stadhouder, zijn redding uit de leeuwenkuil door een Engel, alsook de bekering van de koning van Perzie:

“Daarop gaf de koning bevel om Daniël te halen. Toen Daniël in de leeuwenkuil geworpen werd, zei de koning tot hem: “Moge uw God, door u zo trouw vereerd, u redden!” Daarna nam men een steen en legde die op de opening van de kuil. De koning verzegelde hem met zijn eigen zegel en met dat van zijn rijksgroten, om elke ingreep van buitenaf uit te sluiten....

Bij het krieken van de morgen, toen het licht begon te worden, stond de koning

op en begaf zich haastig naar de leeuwenkuil. Bij de kuil gekomen begon hij op klagende toon tot Daniël te roepen. Hij zei: “Daniël, dienaar van de levende God, heeft uw God, door u zo trouw vereerd, u van de leeuwen kunnen redden?” Daarop antwoordde Daniël: “Koning, leef in eeuwigheid! Mijn God heeft zijn Engel gezonden om de leeuwen te muilbanden. Ze hebben mij geen letsel toegebracht, daar ik in Gods ogen onschuldig ben. Maar ook tegen u, koning, heb ik niets misdreven” (Dan 6,17-23).

Dan volgen visioenen, die in geheimvolle beelden laten zien, hoe de wereldgeschiedenis tot voltooiing komt in het Godsrijk van de eindtijd:

“In mijn visioen zag ik dat er tronen werden geplaatst en een hoogbejaarde zich neerzette, zijn gewaad was wit als sneeuw en zijn hoofdhaar blank als wol. Zijn troon bestond uit vlammen, de wielen ervan uit laaiend vuur. Een stroom van vuur welde op en vloeiده voor hem uit. Duizend maal duizenden dienden hem en tienduizend maal tienduizenden stonden voor hem. Het gerechtshof zette zich neer en de boeken werden geopend” (Dan 7,9-10).

Dat het bij deze “duizend maal duizenden”, die de hoogbejaarde, de eeuwige God dienden, en bij de “tienduizend maal tienduizenden”, die rond de troon van God stonden, om de Engelen gaat, kan men opmaken uit het boek van de geheime openbaring, waar Johannes een soortgelijk visioen had: “En terwijl ik keek, hoorde ik de stem van talloze Engelen rondom de troon en de dieren en de oudsten; en hun getal was tienduizenden tienduizenden en duizenden duizendtallen” (Apok 5,11).

Het geloof in het bestaan van de Heilige Engelen en hun ingrijpen in zowel zijn leven als ook in de wereldgeschiedenis is dus voor de profeet Daniël een sterke houvast geweest. Moge iedere gelovige christen ook in de moeilijke uren van zijn leven kunnen spreken: “God heeft zijn Engel gezonden....” (Dan 6,22).

Ezechiël

De Profeet Ezechiël werd in 597 v. Chr. met zijn volk en koning Jojakim naar Babylon gedeporteerd en ze moesten zich daar ten zuiden van het huidige Bagdad vestigen. Ezechiëls roeping tot het profetenambt viel in het 13^e regeringsjaar van Nebukadnezar (Vgl Ez 1,1vv).

Ezechiël bevond zich bij de rivier de Kebar; waarschijnlijk was hij juist in gebed. Toen hij zijn ogen opsloeg, zag hij vanuit het noorden een storm kwam opzetten: een grote wolkenmassa waar vuur in opflitste. De profeet merkte op dat het geen gewone onweerswolk was. Er tekenden zich gestalten in af. Toen hij later zijn roepingsvisioen optekende, probeerde hij de wolk zo precies als mogelijk te beschrijven. Maar hij kon slechts met vergelijkingen het onuitspreekbare, wat hij geschouwd had, aanvoeren: “iets, dat er uitzag als...”

Ezechiël zag de heerlijkheid van Jahwe, die gedragen werd door een wagen der Kerubs: vier levende wezens, met elk vier vleugels. Twee daarvan bedekten hun lichamen en twee van hun vleugels waren zodanig naar boven uitgestrekt, dat ze de vleugels van de andere wezens aanraakten. Boven hun hoofden droegen ze een soort gewelf. Daarop stond de troon van Jahwe. Zijn gestalte, in lichtglans en vuur gehuld, was slechts onduidelijk te zien, maar in ieder geval lijkend op een mens (Vgl Ez 1,22-28).

Ezechiël wist van de Ark van het Verbond, en de benaming van God als “Hij, die boven de Kerubs troont” (1 Sam 4,4; 2 Sam 6,2; Ps 98/99,1; Ps 79/80,2).

Toen Mozes de voorschriften voor de Ark van het Verbond ontving, werd hem opgedragen: “In de ark moet ge de verbondsakte neerleggen die IK u zal geven. Gij moet ook een dekplaat maken van zuiver goud, twee en een halve el lang, anderhalve el breed. Maak ook twee kerubs, in goud gedreven, aan de beide uiteinden van de dekplaat, een kerub aan het ene uiteinde en een aan het andere, in reliëf. De vleugels van de kerubs moeten naar boven uitgestrekt zijn, zodat zij de dekplaat overhuiven. De kerubs moeten met hun gezicht naar elkaar toe gekeerd staan, hun gezicht moet op de dekplaat gericht zijn. Gij moet de dekplaat boven op de ark plaatsen en in de ark de verbondsakte neerleggen die IK u geven zal. Daar zal IK tot u komen, boven de dekplaat; vanaf de plaats tussen de beide kerubs die op de ark met de verbondsakte staan zal IK u alle opdrachten voor de Israëlieten mededelen”(Ex 25,16-22; vgl. Hebr 9,5). Koning Salomo hield zich aan deze aanwijzingen van God ook bij de bouw van de tempel (vgl. 1 Kon 6,23v).

Geen Engelenkoor wordt zo vaak in het Oude Testament genoemd, namelijk ongeveer tachtig keer. De vier Wezens, die Ezechiël schouwde, waren niet gewoon kunstsieraad, maar levende Wezens, die door de Geest bewogen werden, waarheen God wilde.

In het Oude Testament zijn de kerubs begeleiders en troon van God, die Zijn aanwezigheid openbaren. In het laatste Boek van het Nieuwe Testament komen de vier levende Wezens weer sterk op de voorgrond. Johannes ziet hen in aanbidding voor de troon van God (vgl. Apok 4,6-9) en van het Lam (vgl. Apok 5,6-14).

Steeds opnieuw grijpen ze op beslissende momenten van de heilsgeschiedenis in (vgl. Apok 6,1-8; 15,7), totdat de hemel en de aarde nieuw geschapen worden (vgl. Apok 21,1-5).

Een ongenode gast

Lou en zijn jonge vrouw Edith leefden op een kleine farm in Michigan. Het was het laatste huis, helemaal aan het eind van een weggetje. Het leven op de boerderij was eenzaam en hard, maar het jonggetrouwde paar was gelukkig met elkaar, want ze hielden van elkaar en hadden genoeg om te leven.

Op een morgen in het begin van de zomer, nadat Lou weggereden was om te gaan hooien op het veld, kwam een vreemdeling op het erf. Hij bond zijn paard vast aan een van de posten, zoals het hoorde, maar ging niet direct naar het huis. Hij onderzocht eerst de stal en de schuur en verkende alles om zich heen, voordat hij naar het huis liep. Edith had dit alles vanuit het raam gezien, terwijl ze steeds ongeruster werd. Toen ze het kloppen op de deur hoorde, was ze doodsbenauwd. Eerst wilde ze helemaal niet openendoen, maar omdat de man de deur ook evt. zou kunnen openbreken, ging ze erheen, opende de deur op een kier en vroeg tamelijk bedeesd: “Wat wilt u?”

De vreemde, die haar aanstaarde, vroeg met een toonloze stem: ‘Bent u alleen?’ Edith wilde voor geen prijs met deze begerige man alleen zijn. In haar angst flapte ze er uit: “NEE! Mijn man is op zolder”. En om haar woord kracht bij te zetten, draaide ze zich om en riep: “Lou!”

Een stem – die van haar man – liet zich meteen horen: “Wat is Edith? Ik kom meteen!”

Dat de vreemde geen zuivere bedoelingen had, kon men van zijn gezicht aflezen en ook daaraan zien, dat hij zich meteen omdraaide, op zijn paard sprong en er vandoor ging. Edith was met

stomheid geslagen. Ze meende toch, dat Lou buiten was, bij het hooien. Ze ging meteen naar de zolder, om te zien, wat hij daar deed. Maar er was niemand!

Men kan zich afvragen of het de Engelbewaarder van Edith was, of van Lou, of misschien van de vreemde, om deze te behoeden voor een slechte daad!

Wonderbaarlijke bescherming

Don en zijn vrouw Doris maakten hun caravan gereed voor de vakantie. Nadat Don de wagen had gecontroleerd, startte hij de motor en reed de caravan achteruit de oprit van de garage af. Toen schreeuwde Doris luidkeels. Instinctief reed Don weer vooruit, en zo gebeurde het, dat zijn tweejarige dochter, die net voordat de wagen startte, achter de achterwielen was gekropen, voor de tweede keer door de wagen overreden werd!

Het kind werd op de kortste weg naar het ziekenhuis gebracht. Hier constateerde men dat het vele, vele schrammen had, maar geen enkele andere schade had opgelopen, ook geen botbreuk!

(Santa Barbara, Californie, jaren 70)

